

Nr 197

Av herrar **Hjalmarson** och **Ohlin**, om slopande av den extra bolagsskatten.

Genom beslut av 1955 års riksdag höjdes den statliga inkomstskatten för aktiebolag från 40 till 45 % vid 1956 års taxering och till 50 % fr. o. m. 1957 års taxering samt för ekonomiska föreningar från 32 till resp. 36 och 40 %. Såsom motivering anförde departementschefen i propositionen nr 190, att en dylik skärpning låg i linje med det tidigare redovisade behovet av en ytterligare dämpning av expansionstendenserna i näringslivet. Bevillningsutskottet ansåg det önskvärt att — med de starka inflationistiska spänningar, som för det dåvarande syntes råda i den svenska samhällsekonomin — de tidigare vidtagna åtgärderna i kreditåtstramande syfte kompletterades med en tillfällig skärpt vinstbeskattning.

Ur statsfinansiell synpunkt fick höjningen av företagsbeskattningen inte den effekt som från början förutsattes. Redan under inkomståret 1956 inträffade en sänkning av den beskattningsbara inkomsten, och även om en viss återhämtning ägt rum under inkomståret 1957, har dock den beskattningsbara inkomsten icke nått 1954 och 1955 års nivåer. En ny försämring torde kunna registreras för inkomståret 1958.

Frågan om ett avskaffande av den extra bolagsbeskattningen behandlades av bevillningsutskottet vid 1958 års B-riksdag. Därvid anförde utskottet i sitt betänkande nr B 9 följande:

Utskottet vill till en början framhålla, att konjunkturbilden i dagens läge är en helt annan än år 1955, då den skärpta beskattningen av aktiebolag och ekonomiska föreningar genomfördes. Den högkonjunktur som rått under de senaste åren har påtagligt mattats. Som framhållits i statsverkspropositionen B är det tydligt att produktionsutvecklingen under innevarande år blir av blygsammare omfattning än under de närmast föregående åren. Den senaste tidens ekonomiska utveckling samt de aktuella utvecklingstendenserna understryker betydelsen av att sådana åtgärder vidtages som kan vara särskilt ägnade att främja produktionen. Den extra företagsbeskattningens avskaffande är enligt utskottets uppfattning en sådan åtgärd. Den verkar sänkande på kostnadsläget inom företagen och stärker därigenom dessas konkurrenskraft gentemot utländska företag, såväl på utlandsmarknaderna som inom landet. Särskilt mot bakgrunden av de påtagliga avmattningstendenserna i utlandet samt den befarade nedgången i den svenska valutareserven, utlöst av avsättningssvårigheter för svenska företag, anser utskottet en återgång till den tidigare skattesatsen motiverad.

Av det anförda framgår att utskottet anser att de motiv, från konjunk-

turpolitiska synpunkter, som år 1955 anfördes för den då vidtagna höjningen av bolagsskatten, inte föreligger i dagens läge. Tvärtom torde beskattningen avsevärt minska företagens möjligheter att vidtaga en för samhället i dess helhet önskvärd omställning i ett mer pressat konjunkturläge. Att under sådana omständigheter vidmakthålla en beskattning, som uttryckligen förklarats skola vara provisorisk, anser utskottet inte försvarbart.

Vi ansluter oss till bevillningsutskottets ovan återgivna uttalande. Oavsett meningsskiljaktigheterna vid tillkomsten av den extra bolagsbeskattningen, torde det numera från olika håll anses, att i dagens konjunkturläge lättnader i företagsbeskattningen är motiverade. Ett tecken härpå är att proposition framlagts vid innevarande års riksdag med förslag om uppskov med ikraftträdandet av 40-%-regeln vid varulagervärderingen ytterligare ett år. Enligt vår uppfattning är riskerna för sysselsättningen inom flera näringsgrenar i vårt land nu så allvarliga, att det icke kan vara försvarligt att bibehålla en extra beskattning som uppenbarligen måste försvåra för företagen att hålla produktionen uppe. Vi föreslår därför, att riksdagen med så snar verkan som möjligt beslutar avskaffa den extra bolagsbeskattningen.

Vad gäller de statsfinansiella återverkningarna av extra företagsskattens avskaffande vill vi särskilt understryka, att dessa återverkningar måste bedömas mot bakgrunden av det aktuella konjunktur- och sysselsättningsläget. Den extra beskattningens slopande kan nämligen förväntas medföra, att ökade medel skulle frigöras för företagens egna investeringar. I dagens läge betyder detta att arbetslösheten skulle minska, d. v. s. den samlade sysselsättningen skulle öka. Inkomsterna i samhället skulle växa och skatteunderlaget stiga. Dessa indirekta verkningar skulle på angivet sätt minska det eljest genom skattens borttagande på kort sikt inträdande inkomstbortfallet för statskassan. Hur stora dessa positiva effekter skulle bli är självfallet omöjligt att beräkna med någon större exakthet. Bevillningsutskottet beräknade i fjol med utgångspunkt från då föreliggande förhållanden, att inkomstbortfallet på kort sikt kunde uppskattas till 100 milj. kr. Med hänsyn till det sedan fjolåret förändrade läget, varvid det försämrade sysselsättningsläget i främsta rummet är av betydelse i detta sammanhang, bör inkomstbortfallet på kort sikt kunna uppskattas till ett lägre belopp än förut angivna 100 milj. kr. I avsaknad av fastare hållpunkter anser vi inkomstbortfallet kunna uppskattas till 50 milj. kr. Det bör måhända framhållas, att denna siffra utgör ett netto mellan inkomstbortfallet för intäkterna av företagsbeskattningen å ena sidan och den beräknade ökningen av andra inkomstkällor.

Det bör även tilläggas att genom extra bolagsskattens slopande nås en *produktionsfrämjande effekt*, varigenom belastningen på betalningsbalansen kan väntas bli betydligt mindre än genom andra sysselsättningsstimulerande åtgärder. Det är vidare av andra skäl önskvärt att nå en lägre mar-

ginals katt för företagsbeskattningen. Vi syftar på den snedvridning av företagens kapitalanskaffningskostnader som nuvarande höga marginals katt — ca 57 procent — framkallat. En återgång till den förut gällande skattesatsen skulle härigenom få en gynnsam effekt på företagens möjligheter att anskaffa och finansiera eget kapital.

Ett bifall till vårt förslag torde jämväl kräva en ändring av bestämmelserna om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl.

Med hänsyn till det anförda får vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta, att den extra bolagsskatten slopas och att således 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt — i fråga om skatten för aktiebolag, ekonomiska föreningar m. m. — gives den lydelse som författningsrummet hade före den genom KF den 3 juni 1955 (nr 300) vidtagna ändringen, att gälla den skatt som skall påföras enligt 1960 års taxering.

Stockholm den 27 januari 1959

Jarl Hjalmarson

Bertil Ohlin